

Datum van inontvangstneming : 15/10/2018

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-566/18 – 1

Zaak C-566/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

7 september 2018

Verwijzende rechter:

Handelsgericht Wien (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 augustus 2018

Verwerende partij en verzoekende partij in beroep:

Austrian Airlines AG

Verzoekende partijen en verwerende partijen in beroep:

MG

NF

[OMISSIS]

REPUBLIEK OOSTENRIJK

Handelsgericht Wien

Het Handelsgericht Wien (handelsrechter Wenen) heeft, als appelrechter [OMISSIS] in de zaak van de verzoekende partij[en] **1. MG** en **2. NF**, beide [OMISSIS] Baden, [OMISSIS] tegen de verwerende partij **Austrian Airlines AG**, [OMISSIS] luchthaven Wien-Schwechat, [OMISSIS] betreffende een bedrag van 1 576 EUR, benevens rente en kosten, [OMISSIS] inzake het beroep van de verwerende partij tegen het vonnis van het Bezirksgericht für Handelssachen Wien (handelsrechter in eerste aanleg Wenen) van 21 december 2017 [OMISSIS], in niet-openbare zitting de volgende

beschikking

gegeven:

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267, derde alinea, VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) **Moeten de artikelen 5 en 7 van verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari [Or. 2] 2004, aldus worden uitgelegd dat luchtreizigers krachtens de verordening voor dezelfde boeking meermaals aanspraak kunnen maken op compensatie, wanneer de vlucht waarop de luchtvaartonderneming de reiziger heeft omgeboekt, wordt geannuleerd of vertraagd met meer dan drie uren, met het gevolg dat de compensatie krachtens artikel 7 van de verordening geen vaste compensatie is, maar afhangt van het aantal annuleringen of van de omvang van de annulering en dus van de vertraging?**
- 2) **Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, hoe kan dat worden verzoend met het door het Hof in het arrest van 19 november 2009, *Sturgeon e.a.*, C-402/07 en C-432/07, EU:C:2009:716, geformuleerde beginsel dat artikel 5 van die verordening aldus moet worden uitgelegd dat passagiers van wie de vluchten zijn vertraagd, voor de voorschriften inzake compensatie moeten worden behandeld als passagiers van wie de vluchten zijn geannuleerd, wanneer inzake aanspraak op compensatie door het Hof in zijn arrest van 23 oktober 2012, *Nelson e.a.*, C-581/10 en C-629/10, EU:C:2012:657, is verklaard dat met vertragingen van meer dan drie uren geen rekening kan worden gehouden bij de berekening van de vaste compensatie?**

[OMISSIS] [Schorsing van de procedure] [Or. 3]

M o t i v e r i n g :

I. Feiten

Verzoekers hebben op 17 maart 2016 een rechtstreekse vlucht geboekt van verweerster als uitvoerende luchtvaartmaatschappij, van Wenen naar New York met vluchtnummer OS89, die op 28 december 2016 om 10:15 uur zou vertrekken. Op de dag van de vliegreis vernamen verzoekers, nadat zij zich reeds om 8:00 uur op de luchthaven hadden gemeld, na het inchecken, bij het afgeven van hun bagage om 8:56 uur, dat de vlucht wegens een technisch gebrek was geannuleerd en dat er geen vervangende vliegtuig beschikbaar was. Verzoekers werd meegedeeld dat alle andere vluchten waren volgeboekt.

Verzoekers werden vervolgens omgeboekt op een vlucht van verweerster als uitvoerende luchtvaartmaatschappij op 29 december 2017 met vluchtnummer

OS93 en een aansluitende vlucht van United Airlines als uitvoerende luchtvaartmaatschappij met vluchtnummer UA1972. De geplande vertrektijd voor vlucht OS93 van Wenen naar Washington was om 10:30 uur en de geplande vertrektijd voor de aansluitende vlucht UA1972 van Washington naar New York was om 17:25 uur, zodat de aankomst in New York op 29 december 2016 om 18:50 uur was gepland.

Vlucht OS93 van verweerster was wegens een technisch defect vertraagd, zodat het vliegtuig pas om 13:09 uur kon starten. Er was geen vervangend vliegtuig beschikbaar. Door het vertraagde vertrek van vlucht OS93 naar Washington met 2 uur en 39 minuten, misten verzoekers de aansluitende vlucht UA1972 en werden zij omgeboekt op een andere aansluitende vlucht met nummer UA4904, die om 23:29 uur in New York landde.

De afstand voor de geannuleerde vlucht van Wenen naar New York volgens de groot-cirkelmethode en de afstanden [Or. 4] voor de vervangende vluchten van Wenen naar Washington en van Washington naar New York bedragen in elk geval ruim meer dan 3 500 km.

II. Argumenten van partijen

Verzoekers vorderen in de onderhavige procedure van verweerster, als de uitvoerende luchtvaartmaatschappij van de geannuleerde vlucht van Wenen naar New York en van de vertraagde vervangende vlucht van Wenen naar Washington, op grond van verordening nr. 261/2004, compensatie ter hoogte van in totaal 2 400 EUR (telkens 1 200 EUR), alsmede bijkomende nutteloos geworden kosten ter hoogte van in totaal 502,18 EUR. Verweerster heeft tegen het door de rechter in eerste aanleg vastgestelde betalingsbevel enkel met betrekking tot een bedrag van 1 576 EUR, benevens rente, hoger beroep ingesteld. Dat gedeeltelijke hoger beroep betrof 1 200 EUR compensatie aangaande de vervangende vlucht van Wenen naar Washington, 50 EUR kosten van maaltijden, 256 EUR nutteloos geworden hotelkosten, evenals een forfaitaire onkostenvergoeding van 70 EUR.

III. Verloop van de procedure tot dusver

De rechter in eerste aanleg heeft het deel van de vordering waartegen hoger beroep is ingesteld tot een bedrag van 1506 EUR, benevens rente en kosten, toegewezen en heeft het meergevorderde, de betaling van 70 EUR, benevens rente en kosten, afgewezen.

Hij heeft uiteengezet dat er met betrekking tot de oorspronkelijke vlucht van verweerster van Wenen naar New York sprake is van een annulering als bedoeld in verordening nr. 261/2004. Verzoekers zijn omgeboekt naar de vluchten OS93 en UA 1972, op de volgende dag. Dat vervangende vervoer is met een vertraging van 4 uur en 39 minuten op de eindbestemming aangekomen. Verzoekers hebben derhalve, naast de compensatie ter hoogte van 1200 EUR voor de annulering,

recht op een extra compensatie van 1200 EUR voor de vertraging van de vervangende vlucht. **[Or. 5]**

Tevens hebben verzoekers recht op vergoeding van de kosten van maaltijden, alsmede van de nutteloos geworden hotelkosten. De gestelde onkosten vallen daarentegen onder de toegekende compensatiebetalingen.

Het hoger beroep van verweerster is gericht tegen de toekenning van de extra compensatie voor de vertraagde vervangende vlucht van Wenen naar Washington ter hoogte van 1.200 EUR aan verzoekers, wegens een onjuiste juridische beoordeling, en concludeert tot afwijzing van de vordering tot een bedrag van 1200 EUR en verwijzing van verzoekers in de kosten.

Verzoekers concluderen het hoger beroep van verweerster af te wijzen.

In haar middel keert de verzoekende partij in beroep zich tegen de rechtsopvatting van de rechter in eerste aanleg dat verzoekers voor de vertraging van een vervangende vlucht recht hebben op extra compensatie van telkens 600 EUR. Indien het Hof vertragingen en annuleringen al gelijk behandeld wil zien, dat moet dat eveneens in het geval van omboekingen en verdere vertragingen worden toegepast.

IV. Prejudiciële vraag

Wanneer een vlucht op het laatste ogenblik wordt geannuleerd, dan moet de luchtvaartmaatschappij aan de passagier cumulatief een compensatie betalen en bijstand en verzorging aanbieden.

Naar aanleiding van het verzoek om een prejudiciële beslissing in de zaak *Aurora Sousa Rodriguez e.a./Air France SA* heeft het Hof in zijn arrest (van 13 oktober 2011, C-83/10) geoordeeld dat het begrip „annulering” ook betrekking heeft op het geval waarin dit vliegtuig wel is vertrokken, maar om welke reden ook later gedwongen is terug te keren naar de luchthaven van vertrek en de passagiers van de betrokken vlucht naar andere vluchten **[Or. 6]** zijn omgeboekt. Verder heeft het Hof in dat arrest geoordeeld dat het begrip „verdere compensatie” in artikel 12 van verordening nr. 261/2004 niet kan dienen als rechtsgrondslag om een luchtvervoerder te veroordelen tot terugbetaling aan de passagiers, wier vlucht vertraging had of werd geannuleerd, van de uitgaven die deze hebben gemaakt ten gevolge van de niet-nakoming door die luchtvervoerder van de krachtens de artikelen 8 en 9 van de verordening op hem rustende verplichtingen van bijstand en van verzorging.

Daarbij heeft het Hof in punt 44 van dat arrest geoordeeld: „*Wanneer een luchtvervoerder echter de krachtens de artikelen 8 en 9 op hem rustende verplichtingen niet nakomt, kunnen de luchtreizigers aanspraak maken op een recht op compensatie op grond van de in bedoelde artikelen vermelde elementen.*”

Volgens Jarec [OMISSIS] blijkt uit een vergelijking van de Duitse, de Engelse en de Franse taalversie van het arrest dat met „recht op compensatie” niet bijvoorbeeld een verplichting tot schadevergoeding wordt bedoeld, maar het recht op compensatie krachtens artikel 7 van de verordening. Een niet (passende) nakoming van verplichtingen van bijstand en van verzorging veroorzaakt derhalve niet alleen een naar nationaal recht te beoordelen recht op schadevergoeding, maar eveneens een (verder) recht op compensatie.

Het BGH (Bundesgerichtshof, hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) oordeelt overeenkomstig [OMISSIS]: „*Met het oog op het door verordening nr. 261/2004 nagestreefde niveau van bescherming volstaat het niet wanneer de luchtvaartmaatschappij die een vlucht annuleert, een vervangende vlucht aanbiedt die voldoet aan de in artikel 5, lid 1, onder c), iii), van verordening nr. 261/2004 vermelde voorwaarden, wanneer deze volgens de planning zou worden uitgevoerd. Evenmin is van belang of verzoekers van de luchtvaartmaatschappij die de [Or. 7] vervangende vlucht uitvoert wegens vertraging compensatie zouden kunnen eisen.*

Het doel van verordening nr. 261/2004 wordt alleen in aanmerking genomen door artikel 5, lid 1, onder c), iii), van verordening nr. 261/2004 aldus uit te leggen dat een recht op compensatie alleen is uitgesloten wanneer de passagier de eindbestemming met de vervangende vlucht inderdaad minder dan twee uur later dan de geplande aankomsttijd kon bereiken.

Een recht op compensatie jegens de luchtvaartmaatschappij die de vervangende vlucht uitvoert, volstaat niet als motivering om verweerster van haar plicht tot compensatie te bevrijden, vooral omdat een vertraging van de vervangende vlucht niet in elk geval tot een recht op compensatie leidt. Het is juist dat in het geschil een recht op compensatie jegens de luchtvaartmaatschappij die de vervangende vlucht uitvoert, anders dan de appelrechter meent, niet reeds is uitgesloten omdat er met het oog op de vervangende vlucht geen sprake is van een bevestigde boeking of omdat de vervangende vlucht als gratis vlucht zou kunnen worden beschouwd. Verordening nr. 261/2004 geldt niet alleen voor het geval dat een passagier beschikt over een bevestigde boeking, maar is krachtens artikel [3, lid]2, onder b), ervan ook toepasselijk wanneer een luchtvaartmaatschappij een passagier van de vlucht waarvoor hij een bevestigde boeking had, overplaatst naar een andere vlucht. Aangezien een aangeboden vervangende vlucht in de plaats komt van de oorspronkelijk geboekte vlucht, waarvoor de passagier het ticket heeft betaald, gaat het hierbij ook niet om een gratis vlucht, die krachtens artikel 3, lid 3, van verordening nr. 261/2004 niet onder de werkingssfeer van de verordening zou vallen. Een recht op compensatie wegens vertraging is echter bijvoorbeeld uitgesloten wanneer de luchtvaartmaatschappij die de vervangende vlucht uitvoert niet onder de werkingssfeer van verordening nr. 261/2004 valt of wanneer de vertraging minder dan drie uur bedraagt.” [Or. 8]

Het Hof heeft daarenboven geoordeeld dat voor de toepassing van de in artikel 7 van verordening nr. 261/2004 voorziene forfaitaire compensatie in geval van een

vlucht met rechtstreekse aansluitingen enkel de vertraging van belang is die is vastgesteld ten opzichte van de oorspronkelijk geplande aankomsttijd op de eindbestemming, waaronder wordt verstaan de bestemming van de laatste vlucht die de betrokken passagier heeft genomen en laat de omstandigheid dat de pendelvlucht geen vertraging ten opzichte van de geplande vertrektijd heeft opgelopen die de in artikel 6 van verordening nr. 261/2004 vastgestelde drempels overschrijdt, de verplichting voor de luchtvaartmaatschappij onverlet om compensatie te betalen aan passagiers van een dergelijke vlucht wanneer deze bij aankomst op de eindbestemming een vertraging heeft opgelopen van drie uur of meer (arrest van het Hof van 26 februari 2013, *Air France/Folkerts* (C-11/11, punten 35 e.v.).

Ten slotte heeft de Østre Landsret (Denemarken) op 24 juni 2015 in de zaak *Delta Air Lines Inc./Daniel Dam Hanse e.a.*, met zaaknummer C-305/15, bij het Hof een verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend, waarbij het de volgende prejudiciële vragen heeft gesteld:

1. *Moeten de artikelen 5 en 7 van verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari, aldus worden uitgelegd dat luchtreizigers krachtens de verordening voor dezelfde boeking meermaals aanspraak kunnen maken op compensatie, wanneer de vlucht waarop de luchtvaartonderneming de reiziger heeft omgeboekt, wordt geannuleerd of vertraagd met meer dan drie uren, met het gevolg dat de compensatie krachtens artikel 7 van de verordening geen vaste compensatie is, maar afhangt van het aantal annuleringen of van de omvang van de annulering en dus van de vertraging?*
2. *Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, hoe kan dat worden verzoend met het door het Hof in het arrest van 19 november 2009, *Sturgeon e.a.*, [Or. 9] C-402/07 en C-432/07, ECLI:EU:C:2009:716, geformuleerde beginsel dat artikel 5 van die verordening aldus moet worden uitgelegd dat passagiers wiens vluchten zijn vertraagd, voor de voorschriften inzake compensatie moeten worden behandeld als passagiers wiens vluchten zijn geannuleerd, wanneer inzake aanspraak op compensatie door het Hof in zijn arrest van 23 oktober 2012, *Nelson e.a.*, C-581/10 en C-629/10, ECLI:EU:C:2012:657, is verklaard dat met vertragingen van meer dan drie uren geen rekening kan worden gehouden bij de berekening van de vaste compensatie?*

Dat verzoek om een prejudiciële beslissing is door de verzoekende rechter ingetrokken en bij het Hof doorgehaald, zodat het Hof de prejudiciële vragen niet heeft beantwoord.

Ook voor het onderhavige geval is de beantwoording van de in zaak C-305/15 gestelde prejudiciële vragen doorslaggevend voor de beslechting van het hoofdgeding, vooral omdat de verzoekende partij in beroep in beroep ter

ondersteuning van haar juridisch standpunt de gevoegde zaken C-581/10 en C-629/10 aanvoert [OMISSIS].

V. Verwijzingsplicht en schorsing van de behandeling

[OMISSIS] [Or. 10]

[OMISSIS] [Overweging van procedurele aard]

Handelsgericht Wien

[OMISSIS] Wenen, [OMISSIS] 13 augustus 2018

[OMISSIS]